

ترجمه انگلیسی این مقاله نیز با عنوان:
The Authenticity of Heritage Sites and Necessity to Pay Attention to
the Conflict in its Definition from Two Perspectives: Conservation
and Tourism, Case Study: Al-Moez Street in Cairo
در همین شماره مجله به چاپ رسیده است.

مقاله پژوهشی

اصالت اماکن میراث و لزوم توجه به تعارض در تعریف آن از منظر اصول حفاظت و صنعت گردشگری (مطالعه موردی: خیابان المعز قاهره)

سپیده پیمانفر*

استادیار گروه معماری، دانشگاه آیت الله بروجردی، بروجرد، ایران.

تاریخ دریافت: ۹۹/۰۱/۱۱ تاریخ اصلاح: ۹۹/۰۳/۰۶ تاریخ پذیرش: ۹۹/۰۴/۳۱ تاریخ انتشار: ۹۹/۱۱/۰۱

چکیده

بیان مسئله: اصالت اماکن میراث، علاوه بر کالبد، با استمرار زندگی اجتماعی، فعالیت‌ها و کاربری‌های مختلف همراه است. «بیانیه منظر شهر تاریخی یونسکو» در سال ۲۰۱۱ خواستار ایجاد پیوند بین «حفاظت شهری» و «واقعیت عملی بازار» است. این مجموعه سوءتفاهم جدیدی ایجاد کرده است، زیرا موضوع اصالت میراث با تعاریفی روبه‌رو می‌شود که منشأ آن در حوزه گردشگری است و لزوماً با درک عمیق اصطلاحات حفاظت منطبق نیست. اصالت از منظر «صنعت گردشگری» منطبق بر ادراک گردشگران است، بر روند پویای تغییر با توجه به خواسته‌های مصرف‌کننده دلالت دارد و بیش از آنکه به نیازهای مردم محلی و ابعاد اجتماعی اقدامات بیندیشد، بر ابعاد اقتصادی متمرکز است، در حالی که «حفاظت» در تعریف اصالت اماکن میراث به دنبال تعریف اصالت واقعی، اجتناب از تکثیر، اضافه‌کردن، تغییر دادن و توجه به بستر اجتماعی و سنت زندگی است.

هدف پژوهش: در این مقاله وجوه تعارض ناشی از حضور گردشگران، به‌عنوان ذی‌نفعان، در تعریف اصالت اماکن میراث بررسی و راه‌حل ارائه شده در پروژه مرمت خیابان المعز قاهره ارزیابی می‌شود.
روش پژوهش: این پژوهش با روش اسنادی و از منابع مختلف از جمله کتاب‌ها، مقالات، بیانیه‌ها و پروژه‌های تحقیقی بهره می‌برد.

نتیجه‌گیری: در نهایت رویکرد گردشگری پایدار با چهار سیاست «ظرفیت موجود»، «مقیاس کوچک»، «نظارت دولت‌ها» و «مشارکت محلی» به‌عنوان راه‌حل پیشنهاد می‌شود و کاربست آن در پروژه مرمت خیابان المعز، به‌عنوان پروژه‌ای موفق در زمینه گردشگری و اصول حفاظت، بررسی خواهد شد.
واژگان کلیدی: اصالت، اماکن میراث، حفاظت، خیابان المعز، گردشگری.

مقدمه

در طی سه دهه گذشته درک اصالت در فلسفه حفاظت با تأکید فزاینده بر جنبه‌های نامحسوس میراث فرهنگی دچار تغییرات اساسی شده است. بافت قدیم در شهرهای تاریخی چیزی نیست که می‌بینیم، بلکه آن است که تجربه

می‌کنیم. به عبارتی اصالت بافت تاریخی در تجربه همه وجوه آن، اعم از کالبد، ساکنان بومی، زندگی اجتماعی، فعالیت‌ها و کاربری‌های مختلف معنا می‌یابد. «نیوبای» معتقد است گردشگری و حفاظت با هم همراه هستند تا از درآمد گردشگری برای حفاظت از ارزش‌های میراث استفاده شود، اما میراث فرهنگی در این رویکرد به یک «محصول مصرفی»، متناسب با انتخاب، مد و سلیقه

* ۰۶۶-۴۲۴۶۸۳۲۱ s.paymanfar@gmail.com

است و نه پاسخگوی نیازهای محلی که در نهایت به افزایش قیمت اجاره، تحریف شخصیت منطقه و ایجاد منطقه بیرونی در قلب شهر تاریخی منجر می‌شود. در این حالت «اصالت» یک شکل فرهنگی از قدرت بر فضا است که به طبقه کارگر قدیمی و طبقه متوسط رو به پایین، که دیگر نمی‌توانند هزینه زندگی و کار در آنجا را داشته باشند، فشار می‌آورد (Zukin, 2009). در این پژوهش، به این سؤال پرداخته می‌شود که وجه تعارض در تعریف «اصالت اماکن میراث» بین «صنعت گردشگری» و «اصول حفاظت» چیست و چه راه‌حلی دارد. سپس راه‌حل پیشنهادی در یک نمونه پروژه واقعی ارزیابی می‌شود.

مبانی نظری و پیشینه تحقیق

• اصالت

در خصوص واژه «اصالت» در فرهنگ لغات می‌خوانیم: «حقیقی یا خالص؛ نه کپی و دروغین؛ صحیح و دقیق؛ نسخه اصلی چیزی» (<http://www.merriam-webster.com>). ریشه لاتین آن «authentiko» به معنای مطلب مهم^۲، خالص^۳ و اصلی^۴ است (<http://www.etymonline.com>). اصالت یعنی سازگاری با طبیعت درونی خود. هیچ سیستمی نمی‌تواند با نسخه‌برداری از معیاری بیرونی و تحمیلی، درباره اینکه چه باید باشد، به سازگاری بیشتری با خود نائل شود و به اصالت دست یابد (نقی‌زاده، ۱۳۷۹). افلاطون انسان سنتی را کسی می‌داند که به اصالت خویش وفادار بماند. او اصالت را وفادار بودن به سنت می‌پندارد و آن را مجموع فرم و محتوا می‌داند (بینا مطلق، ۱۳۸۵، ۷۱). اصالت یک کار هنری میزان راستین بودن، وحدت ذاتی، فرایند خلاق و نمود فیزیکی آن و نیز تأثیرات پیام آن در طول زمان تاریخی آن است (Jokilehto, 1995, 6). نقی‌زاده اصالت‌داشتن و دارای الگو بودن را از معیارهای زیبایی‌ماندگار می‌داند (نقی‌زاده، ۱۳۷۹). مفهوم اصالت در حوزه مرمت شهری نیز مخاطبان گسترده‌ای دارد: «از آنجا که گواه تاریخی بر اصالت استوار است، اگر استمرار زمانی اثر در نتیجه تکثیر از اهمیت بیفتد، آنچه در واقع در معرض خطر قرار می‌گیرد اصالت اثر یا تجلی آن است» (Benjamin, 2008, 223). «آلن جیکوبز» و «دانلد اپلیارد» (Jacobs & Appleyard, 1987) در مقاله‌ای با عنوان «به‌سوی یک بیانیه طراحی شهری» کیفیت‌هایی را برای دستیابی به فضایی مطلوب و ماندگار فهرست کردند که سرزندگی، هویت و معنا، زندگی اجتماعی و اصالت از جمله آنهاست (به نقل از گلکار، ۱۳۸۰، ۴۵). در تفکر مدرن غالباً «شکل» را مهم‌ترین مشخصه اصالت بافت می‌دانند و در تکوین و تعیین ماهیت فضا به تبیین سازوکار اشکال و عناصر کالبدی چون خط و سطح می‌پردازند، یعنی

سازمان‌های بین‌المللی که درگیر بازاریابی و مصرف‌کنندگان هستند تبدیل شده است (Newby, 1994). از این منظر صنعت گردشگری تفسیر واقعی از اصالت میراث را کنار می‌گذارد. در وهله اول، تبدیل‌شدن ساختمان‌های بافت به کالا که در دسترس مشتریان جدید و کارآفرینی قرار می‌گیرد به تفکیک کالبدی بین میراث و قلمرو عمومی می‌انجامد. پیامد دوم محرومیت عاطفی‌ای است که مداخله در اماکن میراث ایجاد می‌کند. غذاها یا لباس‌هایی که در مغازه‌های مرمت‌شده به مشتریان ارائه می‌شود رابطه مبتنی بر مصرف را بین مشتریان و میراث فرهنگی برقرار می‌کند و جانشین پیوند حقیقی بین ساکنان محلی و فضاهای زندگی روزمره می‌شود (Martinez, 2016, 55). علاوه بر این، فعالیت‌های گردشگری به «تغییر کاربری زمین» منجر می‌شود. فعالیت‌های گردشگری و تعداد فزاینده گردشگران باعث ازدحام ترافیک، کمبود پارکینگ، افزایش قیمت، نفوذ در محدوده خصوصی و در نهایت تحریف اهداف حفاظت می‌شود (Jansen-Verbeke, 1997). از طرفی گردشگران به خدمات پشتیبانی مدرن نیاز دارند و یکنواختی در ارائه خدمات مانند فست‌فودها، پارکینگ‌ها، مبلمان خیابان و هتل‌ها اغلب تحریف قابل توجهی در خدمات‌رسانی به مردم محلی است و همچنین تنوع بین اماکن میراث فرهنگی را از بین می‌برد (Newby, 1994).

مطلب دیگر تضاد گردشگری با «فرهنگ زندگی» است. به‌گفته «هربرت» مردم محلی در خطر تبدیل‌شدن به بخشی از دیدنی‌های گردشگری هستند. آنها مورد توجه خارجی‌هایی قرار می‌گیرند که درباره فرهنگ یا جامعه مقصد خیلی کم‌اطلاع‌اند یا اصلاً چیزی نمی‌دانند (Herbert, 1995). برخی از مشکلات اجتماعی و فرهنگی ناشی از هنجارهای مختلف فرهنگی است، موضوعاتی مانند کار کودکان، نقش زنان، دین، الکل و غیره که ممکن است برای گردشگران و مردم محلی متفاوت باشد. بیشترین تعارض را ایجاد می‌کند. فضاهای خصوصی مانند مناطق مسکونی و همچنین مذهبی حساس‌ترین مکان‌ها برای مداخلات گردشگری هستند (Orbasli, 2002). این تقابل فرهنگی می‌تواند به‌طور ناآگاهانه توسط نمایش ثروت و مصرف‌گرایی، که برای افراد محلی مخرب است، تشدید شود. گردشگری همچنین باعث ایجاد تغییر در سبک‌های زندگی و فرهنگ‌های محلی می‌شود.

گردشگری «تأثیرات اقتصادی» بر جامعه محلی شهرهای تاریخی دارد. ممکن است اقتصاد محلی با معرفی درآمدهای گردشگری مختل شود و برخی از افراد محلی را ثروتمندتر از دیگران کند. همچنین حضور گردشگران به فشار توریستی بر اقتصاد محلی منجر می‌شود. قیمت زمین و املاک و همچنین کالاهایی که فروخته می‌شوند نه مقرون به صرفه

حالت ذهنی مربوط به ناظر/گردشگر است. بر این اساس رضایت از گردشگری میراث نه به معنای واقعی اصالت، بلکه به اصالت درک شده توسط گردشگران متکی است (Chhabra, et al., 2003). انتقاد دوم این است که در این رویکرد میراث تبدیل به کالا شده است. بنابراین تمایل به تغییر گذشته به منظور متناسب شدن با تقاضاهای متغیر به رسمیت شناخته می شود، در نتیجه در برخورد با میراث می توان اقتباس کرد، به آن اضافه کرد، کپی و تفسیر کرد (Schouten, 1995). انتقاد سوم این است که رویکرد گردشگری درباره اصالت اماکن میراث بیشتر حول و حوش یک سری موضوعات با ابعاد اقتصادی می چرخد و ابعاد اجتماعی و نیازهای مردم محلی مغفول مانده است. مشابه چنین روندی در محدوده تاریخی «گوزیجیان»^۵ واقع در پکن اتفاق افتاد که با هدف ارتقای ویژگی های آن، به عنوان پایتخت خلاق، پروژه اعیان سازی تجاری و سپس مسکونی در محدوده تاریخی انجام شد. این پروژه در خدمت اهداف گردشگری و فاقد اصالت از دیدگاه حفاظت از میراث شهری پکن است (Martínez, 2016).

• رویکرد حفاظت به اصالت اماکن میراث

در تاریخ رویکردهای حفاظت بارها به «اصالت» پرداخته شده است. در دهه ۱۸۴۰ بحثی در انگلستان پیرامون حفاظت و مرمت ساختمان های تاریخی آغاز شد که مرمتگران را به دو گروه مختلف تقسیم می کرد: رویکرد نخست، که متمایل به رویکرد مرمت سبک گرای «ویوله لودوک» بود، به مرمت مخرب معروف شد. مرمت گر در این رویکرد با هدف دستیابی به وحدت سبک در ساختار و فرم، هر طور صلاح می دانست، برای طرح تصمیم می گرفت. گروه دوم، که به ضد مرمت معروف شدند، با آگاهی از «عنصر زمان» به حفاظت بدون مداخله اعتقاد داشتند. «جان راسکین» (۱۸۱۹-۱۹۰۰ م.) این جنبش را در اواسط قرن نوزدهم آغاز کرد. او از مرمتگران به دلیل تخریب اصالت تاریخی ساختمان ها انتقاد کرد. او معتقد بود که اصالت به این معناست که یک ساختمان باقیمانده باید تا جایی که ممکن است به وضعیت و کاربری اصلی خود بازگردد، زیرا قدمتش به آن ارزش تاریخی بخشیده است (Zeayter & Mansour, 2018, 346).

سپس «ویلیام موریس» (۱۸۳۴-۱۸۹۶ م.) بنیانگذار «انجمن حمایت از بناهای قدیمی»^۶ آغازگر رویکرد مدرن در حفاظت بود که به سرعت در سطح بین المللی گسترش یافت. بیانیه این گروه به برخی موضوعات در ارتباط با اصالت در ارزیابی بناهای قدیمی پرداخت: «آثار باستانی تا جایی یک دوره خاص را بازنمایی می کنند که اصالت مواد و مصالحشان دست نخورده باقی بماند و در جا حفظ شود. هرگونه مرمت یا کپی برداری موجب از دست رفتن اصالت و خلق نسخه جعلی خواهد شد» (Jokilehto, 1999, 185).

بیشتر به کمیاب بودن پرداخته می شود تا کیفیات فضایی (نقی زاده و امین زاده، ۱۳۸۲، ۹۹). بر خلاف این تفکر، تیزدل، اک و هیث (۱۳۷۹) اعتقاد دارند که برای رسیدن به اصالت در بافت دو ویژگی حس مکان و تعلقات مکانی نیز مهم هستند. مسعود، حجت و ناسخیان (۱۳۹۱) بر اساس مؤلفه های حس مکان، شامل کالبد، معنا و فعالیت، مؤلفه های مهم اصالت در مرمت بافت را به ترتیب، هم گرایی در بافت، تعلق به بافت و رفتار در بافت می دانند.

• رویکرد صنعت گردشگری به اصالت اماکن میراث

بیانیه سال ۱۹۹۶ سان آنتونیو (ICOMOS, 1996) بر سهم ذی نفعان مختلف از جمله گردشگران در تعریف اصالت شهری تأکید کرد. از آن زمان، سیاست های طرفدار صنعت گردشگری تبدیل به جریان اصلی شده اند و «ادراک اصالت» از منظر «گردشگر» را مطرح کرده اند (Martínez, 2016, 51). پیش از این اصالت توسط «مک کنل» (MacCannell, 1973) در پژوهش های اجتماعی وارد شد تا تجربه سفر گردشگرها به بافت های تاریخی ارزیابی شود (cited in Lu, Chi & Liu, 2015, 88). «هارگروو» معتقد است که اصالت در گردشگری میراث جزء مهم یک «تجربه» معنادار است (Hargrove, 2002). اصالت کیفیت گردشگری میراث را به میزان قابل توجهی ارتقا می دهد (Chhabra, Healy & Sils, 2003). تمایل به تجربه اصیل یکی از انگیزه های اساسی برای گردشگران میراث در کنار نوستالژی و تمایز اجتماعی است (Poría, Butler & Airey, 2004; Zeppel & Hall, 1991). برخی مطالعات پیشنهاد داده اند که اصالت در گردشگری می تواند هم به عنوان یک پدیده مرتبط با «کالبد» و هم مرتبط با «تجربه» مفهوم یابد. از دسته اول می توان به پژوهش «کواتریر» اشاره کرد. او پژوهشی در کشور هلند انجام داد که در آن چهار سنجه مستخرج از نظرهای مردم به منظور ارزیابی بناهای تاریخی عبارت بود از فرم، آگاهی، سودمندی و آشنایی. در این پژوهش سنجه «اصالت»، ذیل «منحصربه فرد بودن»، به عنوان زیرسنجه «فرم» آمده است (Coeterier, 2002). از دسته دوم که علاوه بر فرم، محتوا را مدنظر داشته اند لو و همکاران هستند که به این نتیجه رسیدند که تصویر مقصد به طور کامل واسطه ارتباط بین اصالت ادراک شده و رضایت گردشگران است (Lu, et al., 2015). این افراد معتقدند در دسترس بودن اطلاعات یا نشانه هایی که گویای تاریخ منحصربه فرد یک منطقه است می تواند تأثیر قابل توجهی در ادراک گردشگران از اصالت داشته باشد و به شکل گیری یک تصویر مثبت کمک کند (Frost, 2006).

به این رویکرد از سه منظر انتقاداتی وارد شده است: نخست اینکه این موضوع نشان می دهد واژه اصالت تنها یک

پایدار مطرح است: اولی راهبرد «عملکردی»^۹ و تأثیرات آن بر مقصد گردشگری به عنوان یک منبع فرهنگی است و دومی راهبرد «اقتصاد سیاسی»^{۱۰} است که برای به حداقل رساندن آثار مخرب بهره‌برداری، معتقد است کشورهای میزبان و جمعیت‌ها باید به دنبال مالکیت عمومی صنعت گردشگری و بازاریابی مستقیم محصول باشند (Lea, 1998).

طرفداران «راهبرد عملکردی» دو سیاست را پیشنهاد داده‌اند: توسعه در «مقیاس کوچک»^{۱۱} و تمرکز بر «ظرفیت موجود»^{۱۲}. این افراد معتقدند که اگر توسعه در «مقیاس کوچک» و در سطح فعالیت‌های محلی انجام شود گردشگری می‌تواند استفاده غیرمصرفی از منابع را مدیریت کند (Furze, Lacy, & Birckhead, 1996). این راهبرد از سه منظر قابل تأمل است: نخست اینکه در مقایسه با گردشگری انبوه، نیاز به سرمایه‌گذاری مالی در تسهیلات زیرساختی و روساختی کمتر خواهد بود؛ دوم، مشاغل اجرایی و محلی نیازی به انطباق با شرکت‌های خارجی در مورد مسائل مطرح در گردشگری چندملیتی ندارند و به این ترتیب می‌توانند از محصولات، مواد و نیروی کار محلی بیشتر استفاده کنند و در نهایت سودهای حاصل از درآمد به جای بازگشت به دولت سازمان‌های خارجی به جامعه محلی بازمی‌گردد (Cater, 1994).

اشورت درباره سیاست دوم معتقد است پیوند بین میزان منابع و بازدهی از طریق مفهوم «ظرفیت موجود» ابزاری است برای مدیریت میراث (Ashworth, 1995). این مفهوم نشان‌دهنده حداکثر میزان استفاده از هر مکان بدون ایجاد آثار منفی بر منابع اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، زیست‌محیطی و بدون احساس ناراضی‌تی در بازدیدکنندگان است (Wahab, 1997). جنسن و ربک پیچیدگی مفهوم چندوجهی «ظرفیت موجود» را شرح می‌دهد و معتقد است تصمیم‌گیری در مورد تعداد گردشگرانی که یک شهر در یک بازه زمانی خاص می‌تواند پذیرا باشد غیرممکن است، همچنین تأثیر گردشگری تنها با تعداد واقعی گردشگران به دست نمی‌آید و تا حد زیادی به فعالیت‌های مرتبط با گردشگری در یک محیط شهری و تغییرات کالبدی ناشی از آن مشخص می‌شود (Jansen-Verbeke, 1997). با وجود این، مفهوم «ظرفیت موجود» به عنوان یک فرم مدیریت مقاصد گردشگری در چند کشور، از جمله در چستر بریتانیا، به کار برده می‌شود.

از سوی دیگر «راهبرد اقتصاد سیاسی» بر نابرابری‌های ساختاری در مباحث اقتصادی استوار است که با تحریف و عدم تعادل شدید در سهم درآمد و سود حاصل از گردشگری مشخص می‌شود. نظریه پردازان معتقدند برای به حداقل رساندن این تأثیرات منفی دولت‌ها باید در بازار مداخله کنند، بر ادغام برنامه‌ها و اجرای آن «نظارت» کنند و «مشارکت محلی»^{۱۳} را ترغیب کنند (Nasser, 2003). کاتر

بعدها «ریگل» (۱۸۵۸-۱۹۰۵ م.) اهمیت اصالت برای تک بنا را به کل محدوده شهر تعمیم داد و از دهه ۱۹۶۰ رویکرد حفاظت متوجه مجموعه‌ها و مناطق شد (Zeayter & Mansour, 2018, 347). مرمت شهری دارای سه هدف مرتبط بود: کالبد، فضا و اجتماع. کالبد در ارتباط با حفاظت بناهاست. مؤلفه‌های فضایی منظر شهر را به عنوان یک موجودیت کلی شامل فضا و عملکردش در کنار هم می‌بیند و سومین هدف که بیش از همه مورد غفلت واقع شده، مؤلفه اجتماعی است که به کاربر، اجتماعات محلی و جمعیت شهری می‌پردازد. اورباسلی استدلال می‌کند که اگرچه بعد اجتماعی دشوارترین مؤلفه است، مهم‌ترین آن هم است، زیرا تداوم حفاظت فقط از طریق ادامه زندگی شهری حاصل می‌شود (Orbasli, 2002). بر این اساس به تدریج این تعریف از اصالت به عنوان «لزوم شناسایی معماری ساختمان به عنوان الهام دقیق از گذشته و یک حقیقت ثابت» (Hubbard, 1993) کم‌رنگ شد، به طوری که اشورت و تانبریج معتقدند برای دستیابی به اصالت ساختمان‌های قدیمی موجود که در طی زمان باقی مانده‌اند، باید به عواملی چون نوع ساختمان، مصالح، مناطق و شهرها، بلایای طبیعی و عوامل اقتصادی و اجتماعی توجه شود (Ashworth & Tunbridge, 1990).

سند نارا (ICOMOS, 1994) اعتبار و صداقت منابع اطلاعاتی و ماهیت خاص ارزش‌های میراثی را به ترتیب مهم‌ترین معیارهای قضاوت درباره اصالت میراث فرهنگی می‌داند (cited in Nishimura, 2010). پنج عامل مؤثر در اصالت/یکپارچگی اماکن میراث عبارت است از اطمینان از صداقت و وحدت داخلی اشیای حفاظت‌شده، اعتبار منابع اطلاعاتی و شواهد و اسناد، ایجاد یکپارچگی عملکردی برای جلوگیری از موزه‌سازی، اجتناب از تکثیر به منظور ارتقای کیفیت بصری مصنوعات شهری حفاظت‌شده، توجه به بستر اجتماعی و سنت زندگی (Zeayter & Mansour, 2018, 349). در بین رویکردهای معاصر، «رویکرد منظر شهری تاریخی یونسکو»^{۱۴} (UNESCO, 2011) به صراحت به لزوم حفظ اصالت میراث در بافت تاریخی اشاره دارد و بر تداوم زندگی اجتماعات و فعالیت‌های اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی آنها تأکید می‌کند و به این دلیل بیشتر مورد اقبال قرار گرفته است. این رویکرد خواستار ایجاد پیوند بین «حفاظت شهری» و «واقعیت عملی بازار» است.

• گردشگری پایدار: تلاشی در جهت آشتی گردشگری و حفاظت اماکن میراث

گردشگری پایدار^{۱۵} ریشه در توسعه پایدار دارد، به این معنا که اگر گردشگری در توسعه پایدار نقش داشته باشد، باید از نظر اقتصادی بادوام، از نظر زیست‌محیطی حساس و از نظر فرهنگی مناسب باشد. دو راهبرد در ارتباط با گردشگری

انجام شود. بدین منظور محقق ممکن است داده‌های مستند را با مصاحبه‌های عمیق با چند خبره کلیدی، یعنی افرادی که با پدیده اجتماعی تحت بررسی آشنا هستند، تقویت کند (Ahmed, 2010). به همین دلیل، در فرایند تحلیل اسناد از مصاحبه با ۶ نفر خبره بهره برده شد.

تجزیه و تحلیل

در جدول ۱ نقاط تعارض رویکرد گردشگری و اصول حفاظت به اصالت میراث آورده شده است. سپس راهبردهای گردشگری پایدار برای هر یک از تعارضات پیشنهاد شده است. اولین تعارض رویکرد گردشگری و حفاظت در تعریف اصالت است. رویکرد گردشگری به ادراک گردشگر اعتبار می‌دهد و رویکرد دوم به دنبال تعریف اصالت واقعی است. این پژوهش دو سیاست «نظارت دولت‌ها» و «مشارکت محلی» را، که اولی به دانش کارشناسی و دومی به دانش محلی وابسته است، به عنوان منابع معتبر تعریف اصالت پیشنهاد می‌دهد. ترکیب دانش کارشناسی براساس استانداردها و دانش محلی براساس تجربه زیسته (عارفی، ۱۳۹۶، ۵۲-۵۹) می‌تواند در این زمینه مفید باشد.

تعارض دوم در خصوص امکان کپی کردن، اضافه کردن و کلاً هر نوع تغییر به منظور هماهنگی با نیازهای متغیر است. این پژوهش براساس راهبردهای گردشگری پایدار، علاوه بر سیاست «نظارتی»، سیاست «ظرفیت موجود» را، که نشان‌دهنده حداکثر قابلیت یک مکان در رفع نیازها بدون ایجاد آثار منفی بر منابع اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، زیست‌محیطی و بدون احساس نارضایتی در بازدیدکنندگان است، پیشنهاد می‌دهد.

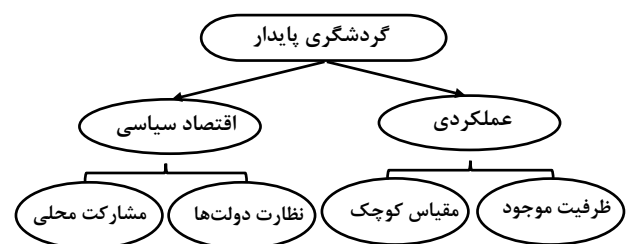
تعارض سوم به مردم محلی و بستر اجتماعی میراث فرهنگی مربوط می‌شود. این پژوهش برای حل این تعارض سیاست‌های «مشارکت محلی»، «ظرفیت موجود» و «مقیاس کوچک» را پیشنهاد می‌دهد. با استفاده از سیاست اول به جامعه این امکان داده می‌شود تا به درک درستی از منابع میراث فرهنگی خود دست یابد و در جهت پیشبرد طرح‌ها و پس از آن حفاظت از آن بکوشد. سیاست دوم به بقای اجتماع محلی و جلوگیری از تخریب آن کمک می‌کند و مقیاس کوچک موجب می‌شود فعالیت‌های محلی رونق یابد و سود حاصل از درآمد آن به جامعه محلی بازگردد (بنگرید به جدول ۱).

از آنجا که رویکرد مکان‌سازی در کشورهای در حال توسعه، از جمله ایران، عمدتاً رویکرد نیازبنیاد یا تخصص‌محور است، در بین راه‌حل‌های مطرح شده «مشارکت محلی» در این کشورها امکان تحقق کمتری دارد. این راه‌حل، با ماهیت بالا به پایین رویکرد نیاز-بنیاد سازگار نیست (همان، ۳۹ و ۶۰).

معتقد است اجازه فعالیت آزاد نیروهای بازار در شرایطی که سازمان‌های گردشگری از افزایش تعداد بازدیدکنندگان به قیمت تخریب محیط زیست بهره‌مند می‌شوند منجر به نتایج پایدار نخواهد شد. او پیشنهاد می‌دهد که دولت‌ها از طریق اقدامات مالیاتی در مورد شرکت‌های گردشگری، کنترل بیشتری بر بازار داشته باشند. وضع هزینه بازدیدکنندگان خارجی در مکان‌های تاریخی یکی از روش‌های پارانه گرفتن این مکان‌ها توسط خود کاربران است. هزینه‌های پرداخت شده باید به منظور اطمینان از توسعه پایدار گردشگری برای افراد محلی هزینه شوند (Cater, 1994). همچنین شناخت منافع متقابل بخش‌های دولتی و خصوصی در گردشگری ضروری است. ایجاد شرایط و محیط تجاری، که در آن مشاغل محلی بتوانند سود منطقی کسب کنند، در بلندمدت به نفع دولت خواهد بود. سرانجام، حیاتی‌ترین عامل برای اطمینان از گردشگری پایدار افزایش مشارکت محلی است. چنین مشارکتی فراتر از بقای اقتصادی، حفاظت از محیط زیست و یکپارچگی فرهنگی-اجتماعی را به دنبال دارد و به جامعه این امکان را می‌دهد تا به درک درستی از منابع میراث فرهنگی خود دست یابد (Nasser, 2003) (تصویر ۱).

روش تحقیق

این مقاله با روش اسنادی^{۱۴} و با بهره‌گیری از منابع مختلف از جمله مراجعه به کتاب‌ها، مقالات، بیانیه‌ها و پروژه‌های تحقیقی به بررسی وجوه تعارض ناشی از حضور گردشگران به عنوان ذینفعان در تعریف اصالت میراث می‌پردازد. روش اسنادی از تحلیل مجدد مجموعه‌ای از داده‌ها و نتایج تحقیقات گزارش شده، توسط نویسندگان، حکومت‌ها و سازمان‌های دیگر، به عنوان پایه‌های پژوهش استفاده می‌کند (گیدنز، ۱۳۷۸، ۷۲۷). تجزیه و تحلیل اسناد و مدارک در تحقیق اسنادی می‌تواند از نوع کمی، کیفی یا هر دو باشد (Balihar, 2007). در این پژوهش از تحلیل کیفی استفاده شده است. نکته مهمی که باید در استفاده از منابع مستند مورد توجه قرار گیرد این است که استنباط از یک سند چگونه

تصویر ۱. راهبردها و سیاست‌های گردشگری پایدار. مأخذ: نگارنده.

جدول ۱. سیاست‌های گردشگری پایدار با رویکرد حل تعارضات «گردشگری» و «حفاظت» در خصوص تعریف اصالت اماکن میراث. مأخذ: نگارنده.

رویکردها	تعارضات رویکرد گردشگری و حفاظت و سیاست‌های گردشگری پایدار به‌عنوان راه‌حل تعارضات
رویکرد «گردشگری» به اصالت اماکن میراث	اصالت درک‌شده توسط گردشگر به‌جای اصالت واقعی اماکن میراث
کالاشدن میراث (تغییر به‌منظور متناسب‌شدن با نیازهای متغیر)	توجه به ابعاد اقتصادی، بی‌توجهی به ابعاد اجتماعی و نیازهای مردم محلی
رویکرد «حفاظت» به اصالت اماکن میراث	اصالت واقعی اماکن میراث: - اعتبار منابع اطلاعاتی و شواهد و اسناد - اطمینان از صداقت و وحدت داخلی - ایجاد یکپارچگی عملکردی برای جلوگیری از موزه‌سازی
اجتناب از تکثیر به‌منظور ارتقای کیفیت بصری مصنوعات حفاظت‌شده	توجه به بستر اجتماعی و سنت زندگی
سیاست‌های رویکرد «گردشگری پایدار»	نظارت دولتها - مشارکت محلی
	ظرفیت موجود - نظارت دولتها
	- مقیاس کوچک - ظرفیت موجود - مشارکت محلی

ساختمان‌های تاریخی، مالکیت عمومی و خصوصی، منافع اجتماعی-اقتصادی پیش‌بینی‌شده برای جامعه محلی از طریق مصاحبه و مشاهده پرداخت که نشان از انجام پروژه‌های موفق هم در زمینه حفاظتی و هم تأمین اهداف گردشگری دارد. در ادامه به بررسی تطبیقی اقدامات انجام‌شده در خیابان المعز و راهبردهای گردشگری پایدار پرداخته می‌شود.

• راهبرد عملکردی

در این طرح حجم رفت‌وآمد متناسب با «ظرفیت محیطی» پیش‌بینی شد، بی‌آنکه به خیابان‌کشی و تعریض آشکار نیاز باشد. قسمت اعظم مسیر ۱/۵ کیلومتری از «باب الفتوح» تا «باب الزویله» از ساعت ۹ صبح تا ۹ شب مختص دسترسی پیاده است، هرچند دسترسی اضطراری به این مسیر همواره امکانپذیر است (تصویر ۳). از طرفی بازسازی فعالیت‌ها به‌صورت زنجیره‌ای از بازارچه‌ها و وکاله‌ها (بناهایی شامل واحدهای مسکونی در طبقات بالایی و کاربری تجاری در طبقه همکف)، که از قدیم به‌عنوان الگوی فضایی قاهره دیده می‌شدند، در طول ستون فقرات پیشنهاد شد (تصویر ۴). با احیای وکاله‌ها در امتداد ستون فقرات، گروه‌های فعال ترغیب خواهند شد به ساخت‌وسازهایی بپردازند که با «مقیاس» محیط سازگار باشند. به این ترتیب وکاله‌ها با دامنه گسترده‌ای از کاربری‌ها (مانند هتل، مهمانپذیر، فضای نمایشگاهی، کافه‌ها و رستوران‌ها) به دامن حیات شهری بازمی‌گردند و هم‌زمان با آن حضور مردم محلی نیز به‌عنوان صاحبان اصلی این فضا در کنار گردشگران حفظ خواهد شد (آنتونیو، ۱۳۷۹) (تصویر ۵).

• راهبرد اقتصاد سیاسی

تلاش‌ها در زمینه حفظ و احیای بافت تاریخی قاهره با نوسازی پایه اقتصادی و بهبود ساختار مالی برای گردآوری سرمایه همراه شد. دولت قاهره پروژه بازسازی خیابان المعز

بررسی نمونه موردی، خیابان المعز قاهره

به‌منظور سنجش راهبردهای مطرح‌شده، خیابان المعز به‌عنوان ستون فقرات شهر تاریخی قاهره انتخاب شد. خیابان المعز^{۱۵} یکی از مهم‌ترین سایت‌های اسلامی قاهره است. تنوعی از آثار دوره اسلامی و سایر بناهای تاریخی را می‌توان در آن یافت. نام این خیابان از نام فرمانده‌ای که در سال ۹۶۹ میلادی وارد قاهره شد، «المعز لدین الله الفاطمی»، گرفته شده است. این خیابان به طول حدود یک و نیم کیلومتر، تصویر پانورامایی است از آثار معماری سیاسی، مذهبی، اجتماعی که به‌صورت پی‌درپی تاریخ اسلام را در خود دارد. امروز این خیابان یک مرکز مهم جذب توریست در قاهره است (Mortada, Hasan & Hassanein, 2012). علاوه بر ضروریات فرهنگی، کالبدی و سیاسی، زلزله سال ۱۹۹۲ و آثارش باعث شد تا نگاهی استراتژیک‌گونه به آثار تاریخی شود (Bacharach, 1995). برای حل این مشکلات، طرح «پروژه بهسازی قاهره تاریخی» ظرف یک سال از سوی برنامه توسعه سازمان ملل و شورای عالی میراث باستانی در دستور کار قرار گرفت. براساس این طرح، ۹ مجموعه یادمانی شناسایی شدند. این مجموعه‌ها در طول خیابان المعز قرار می‌گیرند که ستون فقرات شهر تاریخی است. گستره‌ای که این گروه‌ها در آن قرار دارند دالان میراث نام گرفته است (تصویر ۲). با خروج از دالان میراث، در سمت شرق تأکید اصلی بر تأمین مجتمع‌های مسکونی محلی‌ساز است و غرب دالان به کاربری‌های مختلط اختصاص دارد (آنتونیو، ۱۳۷۹).

طرح مرمت بین سال‌های ۱۹۹۸-۲۰۰۸ اجرا شد. مرتادا و همکاران (Mortada et al., 2012) به‌منظور ارزیابی اقدامات صورت‌گرفته پژوهشی انجام دادند. پژوهش آنان به بررسی اقدامات صورت‌گرفته در ارتباط با بناها و

الف

ب

تصویر ۴. الف و ب) خیابان المعز و وکاله‌ها در حاشیه آن. مأخذ: Lamei, 2011.

تصویر ۵. اقامتگاه گردشگران در خیابان المعز. مأخذ: Lamei, 2011.

اقدامات انجام‌شده در محور گردشگری خیابان المعز براساس سیاست‌های گردشگری پایدار به‌طور خلاصه در جدول ۲ آمده است.

تصویر ۲. طرح راهبردی ارائه‌شده برای دالان میراث و محدوده‌های اطراف. مأخذ: آنتونیو، ۱۳۷۹.

تصویر ۳. محدودیت ترافیکی خیابان المعز در طول روز. مأخذ: Mortada et al., 2012.

را به‌عنوان یک پروژه بین‌المللی ارزشمند در نظر گرفت و مبلغ ۸۵۰ میلیون پوند قاهره برای این پروژه اختصاص داد (Mortada et al., 2012). به غیر از تخصیص منابع به مرمت جداره‌ها، کف، سازه و غیره بخشی از بودجه صرف ترغیب مردم محلی به «مشارکت» شد. همانطور که در تصویر ۶ نشان داده می‌شود، مسئولان طرح جامع خیابان را با مشارکت مردم محلی تنظیم کردند، زیرا مشارکت فعال مردم محلی عاملی اساسی در موفقیت هر یک از اقدامات پیشنهادی در هسته تاریخی محسوب می‌شود (Lamei, 2011).

تصویر ۶. مسئولان در حال توضیح اقدامات حفاظتی برای مردم محلی، کودکان و دانش‌آموزان. مأخذ: Lamei, 2011.

جدول ۲. سیاست‌های گردشگری پایدار به‌کاررفته در پروژه مرمت خیابان المعز. مأخذ: نگارنده.

مشارکت محلی	نظارت دولتها	ظرفیت موجود	مقیاس کوچک	اقدامات انجام‌شده در محور گردشگری خیابان المعز
✓			✓	احیای و کاله‌ها در امتداد محور خیابان
		✓		توجه به ظرفیت معابر و تعیین حجم رفت‌وآمد
	✓			جذب سرمایه‌گذاری و پشتیبانی از روند احیا
✓				تنظیم طرح جامع خیابان با مشارکت مردم محلی

نتیجه‌گیری

در این مقاله از دو منظر به اصالت اماکن میراث پرداخته شد: از دیدگاه اصول حفاظت و از دیدگاه صنعت گردشگری. پس از آنکه ایکوموس در سال ۱۹۹۶ سهم گردشگران را در تعریف اصالت، به‌عنوان دینفعان حفاظت از شهرها، مطرح کرد، هدف سیاستگذاران فرهنگی برای برآوردن تجارب گردشگری اصیل با حقوق جوامع به تعارض رسید. امروزه تعریف صنعت گردشگری از اصالت ۱. مبتنی بر ادراک گردشگران است؛ ۲. دلالت بر روند پویای تغییر با توجه به خواسته‌های مصرف‌کننده دارد؛ ۳. بیشتر حول و حوش یک سری موضوعات با ابعاد اقتصادی می‌چرخد که تأثیرات عمیقی بر دگرگونی شهرهای تاریخی داشته است. تعاریف تجاری ممکن است در خدمت اهداف گردشگری و املاک و مستغلات باشند، اما فاقد اصالت از دیدگاه حفاظت از میراث هستند و به‌شدت آن را تحریف می‌کنند.

در زمینه اصول حفاظت، توصیه جامع یونسکو با عنوان بیانیه منظر شهر تاریخی (UNESCO, 2011) به‌صراحت ۱. به لزوم حفظ اصالت حقیقی اماکن میراث در بافت تاریخی اشاره دارد؛ ۲. با هر نوع تکثیر، کپی، اضافه یا کم کردن در روند حفاظت اماکن میراث مخالف است؛ ۳. بر تداوم زندگی اجتماعات و فعالیت‌های اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی آنها تأکید می‌کند.

این تفاوت رویکرد در تعریف اصالت اماکن میراث، مشکلاتی در پی داشته است. پژوهش حاضر به‌منظور حل این مسئله، «گردشگری پایدار» را پیشنهاد می‌کند که با دو راهبرد «عملکردی» و «اقتصاد سیاسی» به کار برده می‌شود؛ اولی به‌دنبال توجه به ظرفیت‌های مقصد گردشگری به‌عنوان یک منبع فرهنگی و به حداقل رساندن تأثیرات منفی گردشگری از طریق مدیریت منابع و اقدامات مناسب سیاستگذاری با دو سیاست اجرایی: «مقیاس کوچک» و «ظرفیت موجود» است. دومی مسئولیت مالی بیشتری را برای حفظ طولانی مدت منابع میراث مطرح می‌کند. با این کار به دولت‌ها و جوامع محلی اجازه می‌دهد تا سهام بیشتری در گردشگری و مدیریت منابع تاریخی‌شان داشته باشند. این راهبرد با دو سیاست «نظارت دولتها» و «مشارکت محلی» مطرح می‌شود.

به‌منظور حل تعارض اول، دو سیاست «نظارت دولتها» و «مشارکت محلی» که اولی به دانش کارشناسی و دومی به دانش محلی وابسته است به‌عنوان منابع معتبر تعریف اصالت پیشنهاد می‌شود. تعارض دوم در خصوص امکان کپی کردن، اضافه کردن و کلاً هر نوع تغییر به‌منظور هماهنگی با نیازهای متغیر است. براساس راهبردهای گردشگری پایدار، علاوه بر سیاست «نظارت دولتها»، سیاست «ظرفیت موجود» که نشان‌دهنده حداکثر قابلیت یک مکان در رفع نیازها بدون ایجاد آثار منفی بر منابع اجتماعی، اقتصادی،

- Ahmed, J. U. (2010). Documentary research method: New dimensions. *Indus Journal of Management & Social Sciences*, 4(1), 1-14.
- Ashworth, G. J. (1995). Environmental quality and tourism and the environment. In H. Coccossis & P. Nijikamp (Eds.), *Sustainable Tourism Development* (pp. 49-63). UK: Aldershot.
- Ashworth, G. J. & Tunbridge, J. E. (1990). *The Tourist-Historic City*. London: Belhaven.
- Bacharach, J. L. (Ed.). (1995). *The Restoration and Conservation of Islamic Monuments in Egypt*. Cairo: American University in Cairo Press.
- Balihar, S. (2007). *Qualitative research methods: Documentary research*. Retrieved from http://theses.dur.ac.uk/845/1/the_rationale_for_visual_arts_education_in_singapore_analysis_of_policies_and_opinions.pdf?ddd29+
- Benjamin, W. (2008) *The Work of Art in the Age of Mechanical Reproduction*. London: Penguin.
- Cater, E. (1994). Ecotourism in the Third World: problems and prospects for sustainability. In E. Cater & G. Lowman (Eds.) *Ecotourism: a Sustainable Option?* (pp. 69-86). Chichester: Wiley.
- Chhabra, D., Healy, R. & Sills, E. (2003). Staged authenticity and heritage tourism. *Annals of Tourism Research*, 30(3), 702-719.
- Coetier, J. F. (2002). Lay people's evaluation of historic sites. *Landscape and Urban Planning*, 59(2), 111-123.
- Dahlan, H. M. (1990). In what way can culture serve tourism. *Borneo Review*, 1(1), 129-148.
- Frost, W. (2006). Braveheart-ed Ned Kelly: historic films, heritage tourism and destination image. *Tourism Management*, 27(2), 247-254.
- Furze, B., Lacy, T. D. & Birkhead, J. (1996). *Culture, Conservation and Biodiversity: the Social Dimension of Linking Local Level Development and Conservation through Protected Areas*. Chichester: John Wiley & Sons.
- Hargrove, C. M. (2002). Heritage tourism. *CRM WASHINGTON*, 25(1), 10-11.
- Herbert, D. T. (1995). Heritage places, leisure and tourism. *Heritage, Tourism and Society*, (1), 2-18.
- Hubbard, P. (1993). The value of conservation: a critical review of behavioural research. *Town Planning Review*, 64(4), 359.
- ICOMOS. (1994). The Nara document on authenticity. Paper Presented at the *Nara Conference on Authenticity in Relation to the World Heritage Convention*, Nara, Japan. Retrieved from <http://www.icomos.org/charters/nara-e.pdf>
- ICOMOS. (1996). The Declaration of San Antonio: Authenticity in the Conservation and Management of the Cultural Heritage (ICOMOS National Committees of Americas).
- Jacobs, A. & Appleyard, D. (1987). Toward an urban design manifesto. *Journal of the American Planning Association*, 53(1),

فرهنگی، زیست‌محیطی و بدون احساس ناراضی در بازدیدکنندگان است، پیشنهاد می‌شود. به‌منظور حل تعارض سوم، سیاست‌های «مشارکت محلی»، «ظرفیت موجود» و «مقیاس کوچک» پیشنهاد می‌شود. سیاست اول برای جامعه این امکان را فراهم می‌کند که به درک درستی از منابع میراث فرهنگی خود دست یابد و درجهت پیشبرد طرح‌ها و پس از آن حفاظت از آن بکوشد؛ دومی به بقای اجتماع محلی و جلوگیری از تخریب آن کمک می‌کند و مقیاس کوچک، موجب رونق فعالیت‌های محلی می‌شود و سود حاصل از درآمد به جامعه محلی بازمی‌گردد.

در این راستا، پروژه مرمت خیابان المعز قاهره، که از سال ۱۹۹۸ تا ۲۰۰۸ انجام شده است، به‌عنوان پروژه موفق در زمینه تأمین اهداف گردشگری و اصول حفاظت، انتخاب و راهبردهای ارائه‌شده برای گردشگری پایدار ارزیابی شد. در این پروژه با احیای وکاله‌ها در امتداد محور خیابان، ساخت‌وسازها با «مقیاس» محیط سازگار شدند، با توجه به «ظرفیت» معابر و تعیین حجم رفت‌وآمدها از تعریض خیابان‌ها و کوچه‌های تاریخی پرهیز شد، دولت با جذب سرمایه‌گذاری، پشتیبان روند احیا بود و مردم محلی در تنظیم طرح جامع خیابان مشارکت داشتند.

پی‌نوشت

۱. authenticity ۲. principal ۳. genuine ۴. original ۵. Guozijian historic area ۶. Society for Protection of Ancient Buildings-SPAB ۷. historic urban ۸. landscape ۹. sustainable tourism ۱۰. functional approach ۱۱. economy approach ۱۲. small-scale ۱۳. carrying capacity ۱۴. participation ۱۵. Moez Street-Al

فهرست منابع

- آنتونیو، جیم. (۱۳۷۹). بافت تاریخی قاهره (ترجمه نیلیپر هنرور). هفت شهر، (۲۱)، ۵۰-۵۸.
- بینا مطلق، محمود. (۱۳۸۵). *نظم و راز*. تهران: هرمس.
- تیزدل، استیون؛ اک، تنر و هیث، تیم. (۱۳۷۹). محله‌های تاریخی شهری (ترجمه حمید خادمی). هفت شهر، (۱)، ۶۴-۷۷.
- عارفی، مهیار. (۱۳۹۶). *تشریح ابعاد مکان‌سازی نیازها، فرصت‌ها، دارایی‌ها* (ترجمه الهه پژوتن). تهران: شرکت عمران و بهسازی شهری.
- گلکار، کورش. (۱۳۸۰). مؤلفه‌های سازنده کیفیت طراحی شهری. *صفه*، (۳۲)، ۳۸-۶۵.
- گیدنز، آنتونی. (۱۳۷۸). *جامعه‌شناسی* (ترجمه منوچهر صبوری). تهران: نشر نی.
- مسعود، محمد؛ حجت، عیسی و ناسخیان، شهریار. (۱۳۹۱). جایگاه اصالت در مرمت بافت. *آرمانشهر*، (۹)، ۲۷۱-۲۸۳.
- نقی‌زاده، محمد. (۱۳۷۹). رابطه هویت «سنت معماری ایران» با «مدرنیسم» و «نوگرایی». *هنرهای زیبا*، (۷)، ۷۹-۹۱.
- نقی‌زاده، محمد و امین‌زاده، بهناز. (۱۳۸۲). مفهوم و مراتب فضای کیفی. *خیال*، (۸)، ۹۸-۱۱۹.

112-120.

- Jansen-Verbeke, M. (1997). Urban tourism: Managing resources and visitors. In S. Wahab and J. J. Pigram (Eds.), *Tourism, Development and Growth* (pp. 237-257). London: Routledge.
- Jokilehto, J. (1999). *A History of Architectural Conservation*. London: Butterworth-Heinemann.
- Jokilehto, J. (1995). Viewpoints: the debate on authenticity. *Newsletter (International Centre for the Study of the Preservation and the Restoration of Cultural Property)*, (21), 6-8.
- Lamei, S. (2011). Regeneration of historic Cairo & the sustainable development process. *City & Time*, 5(1), 49-53.
- Lea, J. (1998). *Tourism and Development in the Third World*. London: Routledge.
- Lu, L., Chi, C. G. & Liu, Y. (2015). Authenticity, involvement, and image: Evaluating tourist experiences at historic districts. *Tourism Management*, (50), 85-96.
- MacCannell, D. (1973). Staged authenticity: arrangements of social space in tourist settings. *American Journal of Sociology*, 79(3), 589-603.
- Martínez, P. G. (2016). Authenticity as a challenge in the transformation of Beijing's urban heritage: The commercial gentrification of the Guozijian historic area. *Cities*, (59), 48-56.
- Mortada, N. E., Hasan, S. B. & Hassanein, F. A. N. (2012). Tourism development in protected areas: a case study of Al-Moez Street in Cairo. *Journal of Hospitality Management and Tourism*, 3(5), 69-81.
- Nasser, N. (2003). Planning for urban heritage places: reconciling conservation, tourism, and sustainable development. *Journal of Planning Literature*, 17(4), 467-479.
- Newby, P. T. (1994). Support or threat to heritage?. In G. J. Ashworth & P. J. Larkham (Eds.) *Building a New Heritage: Tourism, Culture, and Identity* (pp. 206-228). London: Routledge.
- Nishimura, Y. (2010). Path between authenticity and integrity, from Nara document on authenticity to historic urban landscape. *ICOMOS ISC Theory of Conservation* (pp. 5-9), Prague, Czech Republic.
- Orbasli, A. (2002). *Tourists in Historic Towns: Urban Conservation and Heritage Management*. London & New York: Taylor & Francis.
- Poria, Y., Butler, R. & Airey, D. (2004). Links between tourists, heritage, and reasons for visiting heritage sites. *Journal of Travel Research*, 43(1), 19-28.
- Schouten, F. F. (1995). Heritage as historical reality. In D. T. Herbert (Ed.), *Heritage, Tourism and Society*. London: Mansell.
- UNESCO. (2011). Recommendation on the historic urban landscape. Paper presented at the *UNESCO General Conference* at its 36th session, Paris.
- Wahab, S. (1997). Sustainable tourism in the developing world. In S. Wahab & J. J. Pigram (Eds.), *Tourism, Development and Growth*. London: Routledge.
- Zeayter, H. & Mansour, A. M. H. (2018). Heritage conservation ideologies analysis-Historic urban Landscape approach for a Mediterranean historic city case study. *HBRC Journal*, 14(3), 345-356.
- Zeppel, H. & Hall, C. M. (1991). Selling art and history: Cultural heritage and tourism. *Journal of Tourism Studies*, 2(1), 29-45.
- Zukin, S. (2009). *Naked city: The Death and Life of Authentic Urban Places*. Oxford: Oxford University Press.
- <http://www.merriam-webster.com>
- <http://www.etymonline.com>

COPYRIGHTS

Copyright for this article is retained by the author(s), with publication rights granted to the Bagh-e Nazar Journal. This is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution License (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

نحوه ارجاع به این مقاله:

پیمانفر، سپیده. (۱۳۹۹). اصالت اماکن میراث و لزوم توجه به تعارض در تعریف آن از منظر اصول حفاظت و صنعت گردشگری، مطالعه موردی: خیابان المعز قاهره. *باغ نظر*، ۱۷(۹۲)، ۱۹-۲۸.

DOI: 10.22034/bagh.2020.225019.4503

Fa: http://www.bagh-sj.com/article_119773.html

